

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ

NÁRODNÍ ORGÁN PRO KOORDINACI

**DOPORUČENÉ POSTUPY PRO TVORBU
VÝROČNÍ ZPRÁVY O PROVÁDĚNÍ
OPERAČNÍHO PROGRAMU V OBDOBÍ 2007-2013**

**VERZE: 12. BŘEZEN 2009
PLATNOST: DO 31. PROSINCE 2009**

MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČESKÉ REPUBLIKY
Odbor řízení a koordinace NSRR
Staroměstské náměstí 6
110 15 Praha 1

E-mail: nok@mmr.cz

Vydáno NOK 12. března 2009

STRUKTURA DOKUMENTU

SEZNAM ZKRATEK	1
A. ÚVODNÍ INFORMACE.....	2
LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD	2
TERMÍNY ZHOTOVENÍ.....	2
ÚČEL VÝROČNÍ ZPRÁVY O PROVÁDĚNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU	2
DESATERO TVORBY VÝROČNÍ ZPRÁVY	3
KAŽDOROČNÍ HARMONOGRAM PŘÍPRAVY.....	4
B. POKYNY NOK K PŘEDEPSANÉ STRUKTUŘE VÝROČNÍ ZPRÁVY.....	6
1. IDENTIFIKACE OPERAČNÍHO PROGRAMU	6
2. PŘEHLED PROVÁDĚNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU	8
2.1 <i>Dosažený pokrok a jeho analýza</i>	8
2.1.A Informace o věcném pokroku operačního programu	8
2.1.B Informace o finančních údajích OP	13
2.1.C Informace o rozpisu využití fondů	16
Názorný příklad:	17
2.1.D Informace o pomoci podle cílových skupin OP	18
2.1.E Vrácená nebo znovu použitá pomoc	21
2.1.F Kvalitativní analýza.....	22
2.2. <i>Informace o souladu s právními předpisy Společenství</i>	24
2.3 <i>Závažné problémy, které se objevily, a přijatá opatření k jejich odstranění</i>	24
2.4 <i>Případné změny v souvislosti s prováděním operačního programu</i>	25
2.5. <i>Případná podstatná změna</i>	26
2.6 <i>Doplňkovost s jinými nástroji</i>	26
2.7 <i>Opatření k monitorování a průběžné evaluace</i>	27
2.8 <i>Případná národní výkonnostní rezerva</i>	27
3. PROVÁDĚNÍ PODLE PRIORITYNÍCH OS	28
3.1 <i>Prioritní osa 1</i>	28
3.1.1. <i>Dosažený pokrok a jeho analýza</i>	28
3.1.2. <i>Závažné problémy, které se objevily, a přijatá opatření k jejich odstranění</i>	30
3.2 <i>Prioritní osa 2 až n</i>	30
4. PROGRAMY ESF: SOUDRŽNOST A ZAMĚŘENÍ	31
5. PŘÍPADNÉ PROGRAMY ERDF/ FOND SOUDRŽNOSTI	32
6. TECHNICKÁ POMOC	32
7. INFORMOVÁNÍ A PUBLICITA	33
8. RŮZNÉ, VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ A OSVĚDČENÉ POSTUPY	33
REJSTŘÍK RELEVANTNÍCH DOKUMENTŮ	34

SEZNAM ZKRATEK

AO	Auditní orgán
CZK	Koruna česká
ECB	Evropská centrální banka
EIB	Evropská investiční banka
EK	Evropská komise
ES	Evropské Společenství
ERDF	European Regional Development Fund/ Evropský fond pro regionální rozvoj
ESF	European Social Fund/ Evropský sociální fond
EUR	Společná evropská měna Euro
FS	Fond soudržnosti
MF NF	Ministerstvo financí / Národní fond
IPRM	Integrovaný plán rozvoje měst
IS	Informační systém
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MSC2007	Monitorovací systém Central
MV	Monitorovací výbor
NČI	Národní číselník indikátorů
NOK	Národní orgán pro koordinaci
NSRR	Národní strategický referenční rámec
OECD	Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj
OP	Operační program
PCO	Platební a certifikační orgán
PO	Prioritní osa
ROP	Regionální operační program
ŘO	Řídící orgán
SF	Strukturální fondy
SFC2007	Databáze Evropské komise, která monitoruje činnost evropských fondů pro období 2007-2013
TOP	Tématický operační program
TP	Technická pomoc
VZ	Výroční zpráva

A. ÚVODNÍ INFORMACE

Následující pokyn se týká především struktury výroční zprávy o provádění operačního programu, pokyny k závěrečné zprávě o provádění OP budou vydány v průběhu let 2013 až 2014.

LEGISLATIVNÍ ZÁKLAD

Legislativní základ výroční (a závěrečné) zprávy o provádění operačního programu udává čl. 67 nařízení 1083/ 2006. Za zhotovení výroční zprávy je zodpovědný řídicí orgán operačního programu. Konkrétní požadavky na obsah výroční zprávy jsou uvedené v příloze XVIII nařízení 1828/ 2006. Jsou-li tyto informace ve zprávě zahrnuty a dostatečně popsány, považuje EK výroční zprávu za přípustnou.

TERMÍNY ZHOVOENÍ

Dle čl. 67 nařízení 1083/ 2006 musí být výroční zpráva za uplynulý kalendářní rok zaslána Komisi do 30. června každého následujícího roku, počínaje rokem 2008¹.

Komise uvědomí členský stát o přípustnosti výroční zprávy do deseti pracovních dní ode dne jejího doručení. O svém stanovisku k obsahu přípustné výroční zprávy o provádění uvědomí Komise členský stát do dvou měsíců ode dne doručení.² Pokud se Komise ve stanovené lhůtě k výroční zprávě nevyjádří, považuje se zpráva za přijatou.

Jestliže Komise považuje výroční zprávu za nepřípustnou, může ve smyslu čl. 86 nařízení 1083/ 2006 „Přijatelnost žádostí o platbu“ členský stát a certifikační orgán do jednoho měsíce uvědomit o nesplněných podmínkách pro průběžné platby, tak aby bylo možné přijmout nezbytná opatření k nápravě situace.

ÚČEL VÝROČNÍ ZPRÁVY O PROVÁDĚNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU

Výroční zpráva slouží vzhledem ke své souhrnnosti Evropské komisi jako nejdůležitější zdroj informací o prováděných investicích. Poskytnuté informace mohou vést k diskuzi o zohlednění specifických národních, regionálních či lokálních potřeb v OP mezi ŘO a EK a tudíž ke stálému zdokonalování celkového výkonu strukturálních fondů a Fondu

¹ Závěrečná zpráva o provádění operačního programu v programovém období 2007-2013 musí být zaslána řídicím orgánem Komisi do 31. března 2017.

² U závěrečné zprávy operačního programu činí tato lhůta nejvýše pět měsíců ode dne doručení přípustné zprávy.

soudržnosti. Již z tohoto důvodu by ŘO k výročním zprávám měly přistupovat s maximální pozorností.

Mimoto výroční zpráva umožňuje monitorovacím výborům provést každý rok jakousi "inventuru" svých operačních programů. Výroční zpráva je tedy nejenom hlavním informačním zdrojem, ale také klíčovým instrumentem v řízení a kontrole OP.

Pro NOK jsou výroční zprávy o provádění OP za jednotlivé kalendářní roky spolu s daty z centrálního monitorovacího systému zdrojem informací pro sestavování zpráv na úrovni NSRR. Dále pak výroční zprávy, za předpokladu že budou jednotlivé VZ srovnatelně metodicky zpracovány, umožní NOK identifikovat společné problémy a rizika a tudíž mohou vést k vydávání metodických pokynů určeným ŘO.

DESATERO TVORBY VÝROČNÍ ZPRÁVY

1. NOK řídicím orgánům při tvorbě výroční zprávy vzhledem k jednotnému metodickému zpracování výročních zpráv ČR doporučuje dodržovat všemi ŘO a NOK vyjednanou strukturu VZ, tak jak je popsána v tomto metodickém dokumentu.
2. NOK doporučuje poskytovat za účelem komplexní vypovídající hodnoty výroční zprávy i informace resp. data nad rámec požadavků EK stanovených v předepsané struktuře VZ (dle přílohy XVIII nařízení 1828/ 2006). Zároveň však NOK varuje před tzv. taktikou pouhého zaplňování papíru.
3. VZ by měla být jasně orientovaná na popis pokroku čerpání než na jednoduchý popis struktury operačního programu. Pod pojmem kvalitativních analýz EK neočekává „pouhý výčet“ dosavadních pokroků v operačním programu, ale také vlastní analýzy, interpretace a v případě problémů popis provedených protipatření. Podle dosavadních zkušeností je často opomíjena skutečnost, že si EK na základě pouhého výčtu věcného a finančního pokroku nemůže udělat uspokojující přehled o reálném stavu a pokroku čerpání OP.
4. Dále NOK doporučuje rozlišovat mezi výroční zprávou určenou pro EK a výroční zprávou pro širokou veřejnost, tzn. nepoužívat jednu verzi výročních zpráv pro všechny účely, ale zohledňovat potřeby a odbornost cílové čtenářské skupiny.
5. NOK upozorňuje na odpovědnost ŘO v souladu s čl. 69 nařízení 1083/ 2006 a s čl. 7, 8 a 9 nařízení 1828/ 2006 propagovat roli EU při provádění OP a jeho investicích. Tato povinnost samozřejmě platí i pro výroční zprávy, tj. i VZ musí obsahovat viditelné symboly Evropské unie!
6. Všechny finanční částky by měly být ve VZ uváděny v EUR. Pro převod částek z CZK na EUR doporučuje NOK využívat měnového kurzu z centrálního informačního systému MSC2007, který přebírá kurz z informačního systému Viola (informační systém Ministerstva financí/ Národního fondu). Do Violy se přenáší kurz, který ECB stanovuje na následující měsíc, a to každý předposlední den v měsíci. Pro přepočítání částek pro výroční zprávu o provádění OP za rok 2008 NOK doporučuje použít kurz EUR/ CZK ve výši 26,630.
7. Data resp. indikátory použité ve výroční zprávě by se měly vztahovat k poslednímu dni roku, za který je výroční zpráva sestavována. Centrální informační systém

MSC2007 neumožňuje sledovat historii dat, je tedy nutné, aby ŘO vygenerovaly všechny datové sestavy podle následujícího klíče: Datum startu generování dat doporučuje NOK nastavit na 3. den v měsíci lednu následujícího kalendářního roku, za který je výroční zpráva zpracována, případně na 1. středu v měsíci lednu následujícího kalendářního roku, pokud bude 3. den v měsíci připadat na sobotu, neděli, pondělí nebo úterý. Pro přehlednost a konzistentnost uvedených dat NOK proto doporučuje u všech dat uvést zdroj dat (typ monitorovacího systému) a datum jejich generování.

8. Při sestavování výroční zprávy NOK doporučuje věnovat zvýšenou pozornost čtyřem hlavním oblastem zájmu EK: veřejné zakázky, zakládání veřejné podpory stejně jako horizontálním tématům rovné příležitosti a udržitelný rozvoj.
9. EK velmi vítá ilustraci konkrétních osvědčených postupů.
10. Ve výročních zprávách velmi často chybí seznam používaných zkratk stejně jako elektronický odkaz na ve VZ zmíněné dokumenty.

KAŽDOROČNÍ HARMONOGRAM PŘÍPRAVY

Výroční zprávu o realizaci programu připravuje řídicí orgán operačního programu a předkládá ji po schválení monitorovacím výborem k posouzení Komisi. Kopie schválené finální výroční zprávy je také zasílána PCO a AO, stejně jako NOK.

Výroční zprávy musí být EK zasílány do databáze SFC2007 prostřednictvím MSC2007. Elektronická výměna údajů je popsána v oddíle 7 nařízení 1828/ 2006. Tímto postupem se zabírá podrobněji Metodický pokyn předávání údajů do databáze Evropské Komise SFC2007³. ŘO nebudou do této databáze zasílat žádné údaje, data i indikátory z výroční zprávy by se měla posílat prostřednictvím MSC2007, což bude popsáno ve výše zmíněném, aktualizovaném metodickém pokynu.

³ Zpracován Odborem správy monitorovacího systému MMR v aktualizované verzi z 15. října 2008, viz rejstřík dokumentů MMR. V současnosti je tento metodický pokyn na základě technických podkladů od EK (zaslány na konci ledna 2009) aktualizován a bude účastníkům PS JMS včas rozeslán.

DOPORUČENÉ POSTUPY PRO TVORBU VÝROČNÍ ZPRÁVY O PROVÁDĚNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU
V OBDOBÍ 2007-2013

TERMÍN	ZODPOVĚDNÝ SUBJEKT	POPIS PŘÍPRAVNÉHO KROKU
nejpozději do 30. 4.	ŘO OP	zaslání návrhu VZ k připomínkovému řízení NOK (metodicky, obsahově)
do 10 pracovních dní po obdržení	NOK	předání připomínek NOK řídicím orgánům
14 dní před zasedáním MV	ŘO OP	rozeslání finální verze výroční zprávy členům MV
zasedání MV	MV	projednání a schválení výroční zprávy
do 15. 6.	ŘO OP	odeslání VZ na PCO, AO a NOK
do 30. 6.	ŘO OP	odeslání výroční zprávy EK prostřednictvím SFC2007
10 pracovních dnů od doručení VZ	EK	informace o přípustnosti výroční zprávy
2 měsíce od doručení VZ	EK	stanovisko EK k obsahu přípustné výroční zprávy

B. POKYNY NOK K PŘEDEPSANÉ STRUKTUŘE VÝROČNÍ ZPRÁVY

Tato kapitola obsahuje EK předepsané informace k VZ a patřičné pokyny NOK. Strukturu výroční zprávy specifikuje a závazně stanovuje příloha XVIII nařízení 1828/ 2006. Evropskou komisí předepsané informace jsou pro přehlednost graficky (žluto-modře) odlišeny.

Rozhodujícím faktorem pro vypracování VZ je kvalita naplňování dat v informačním systému MSC2007 stejně jako nastavení systému monitorovacích indikátorů včetně jejich vykazování v informačním systému.

è Pokyn č. 1 k datové základně

Zdrojem dat pro VZ je pro všechny tématické a regionální OP centrální monitorovací systém. V rámci MSC2007 jsou navrženy výstupní sestavy, které umožňují pro VZ za rok 2009 a výše požadované informace vygenerovat. Tímto krokem budou docíleny jednotné datové základny pro plnění sestav.

è Pokyn č. 2 k executive summary

Na žádost EK musí být na začátku VZ uvedeno tzv. manažerské shrnutí (executive summary) obsahu výroční zprávy v délce max. tři až čtyři stránky A4.

1. IDENTIFIKACE OPERAČNÍHO PROGRAMU

IDENTIFIKACE OPERAČNÍHO PROGRAMU	
OPERAČNÍ PROGRAM	Dotčený cíl
	Dotčená způsobilá oblast
	Programové období
	Číslo programu (CCI)
	Název programu
VÝROČNÍ ZPRÁVA O PROVÁDĚNÍ	Rok, za nějž se zpráva podává
	Datum schválení výroční zprávy monitorovacím výborem

è Pokyn č. 3 k názvosloví v tabulce: dotčený cíl

Podle čl. 3 nařízení 1083/ 2006 přispívají Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropská investiční banka a ostatní stávající finanční nástroje EU v programovém období 2007-2013 k dosažení následujících tří cílů Kohezní politiky:

1. cíl: Konvergence,
2. cíl: Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost,
3. cíl: Evropská územní spolupráce.

è Pokyn č. 4 k názvosloví v tabulce: dotčená způsobilá oblast

Dotčená způsobilá oblast se uvádí v kódech, které vychází z nařízení 1888/ 2005, kterým se v důsledku rozšiřování EU v roce 2004 mění nařízení 1059/ 2003:

NUTS I:	Česká republika	CZ0;
NUTS II:	Praha	CZ01;
	Střední Čechy	CZ02;
	Jihozápad	CZ03;
	Severozápad	CZ04;
	Severovýchod	CZ05;
	Jihovýchod	CZ06;
	Střední Morava	CZ07;
	Moravskoslezsko	CZ08;
	Extra-Regio	CZZZ.

è Pokyn č. 5 ke stručnému popisu OP

Na základě zkušeností s výročními zprávami za rok 2007 NOK doporučuje tuto kapitolu výroční zprávy doplnit o následující informace (ne delší než tři až čtyři stránky):

- Stručná charakteristika OP s jeho celkovou alokací, cíli, prioritními osami a oblastmi podpory a jejich podíly na celkové alokaci OP;
- stěžejní a pro implementaci OP relevantní dokumenty (IPRM, NSRR, Lisabonská strategie pro růst a zaměstnanost) včetně vysvětlení, jakým způsobem jsou tyto dokumenty do OP zakomponovány a realizovány;
- vysvětlení rozdělení kompetencí mezi řídicím orgánem a zprostředkujícími subjekty;
- u ROP přiložit stručnou charakteristiku regionu (počet obyvatelstva, hustota obyvatelstva, HDP na obyvatele, míra nezaměstnanosti, silné a slabé stránky regionu atd.) a jeho mapku;
- vzhledem světové finanční/ hospodářské krizi a jejich možných dopadů na provádění Kohezní politiky NOK doporučuje uvést aktuální socioekonomickou analýzu regionu/ ČR.

2. PŘEHLED PROVÁDĚNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU

2.1 DOSAŽENÝ POKROK A JEHO ANALÝZA

2.1.A INFORMACE O VĚCNÉM POKROKU OPERAČNÍHO PROGRAMU

è Pokyn č. 6 ke struktuře výroční zprávy

EK vyžaduje jak informace o věcném (oddíl 2.1.A) a finančním pokroku (oddíl 2.1.B) programů, tak i jejich kvalitativní analýzu (oddíl 2.1.F). Tuto strukturu je nutno ve výroční zprávě dodržovat. NOK upozorňuje, že indikátory prioritních os OP mají být podle předepsané struktury VZ uvedeny až ve třetí kapitole výroční zprávy „Provádění podle priorit“.

è Pokyn č. 7 k rozšíření předepsané tabulky o věcném pokroku

NOK považuje původně předkládaný vzor EK z hlediska potřeb monitoringu na národní úrovni za nedostatečný. Pro potřeby monitoringu, vyšší kvality a přehlednosti výročních zpráv NOK již v minulém roce rozšířil EK předepsanou tabulku o dosažení věcného pokroku o další parametry (viz příložený vzor):

- kód indikátoru (dle aktuálního NČI);
- označení Core s platným číslováním popř. označení Lisabon;
- typ indikátoru (kontext, dopad, výsledek, výstup);
- název indikátoru;
- měrná jednotka (dle schválené verze indikátorové soustavy);
- zdroj indikátoru (např. ČSÚ, Eurostat, monitorovací systém atd.);
- hodnoty indikátoru (výchozí, plánovaná, dosažená).

2. PŘEHLED PROVÁDĚNÍ OPERAČNÍHO PROGRAMU

2.1 DOSAŽENÝ POKROK A JEHO ANALÝZA

INFORMACE O VĚCNÉM POKROKU OPERAČNÍHO PROGRAMU

V tabulce budou uvedeny informace pro každý měřitelný/ kvantifikovatelný indikátor nastavený na úrovni OP, týkající se cílů a očekávaných výsledků (pro rok n, pro předchozí roky za něž byla předložena výroční zpráva, údaje ve sloupcích jsou kumulativní):

Kód NČI Kód EU/ Lisabon Typ Indikátoru	Název indikátoru	Měrná jednotka	Zdroj	Hodnota	2007	2008	Cílová hodnota 2015	Celkem
511500 Core 39 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) - vybraných měst	počet	Monitorovací systém	Dosažená	5	10	N/A	10
				Výchozí	0	5	N/A	0
				Plánovaná ¹	N/A	N/A	50	50
072300 Lisabon kontext	Obecná míra nezaměstnanosti	%	ČSÚ	Dosažená	6,8	N/A ²	N/A	N/A ²
				Výchozí	8,3 ³	6,8	N/A	8,3 ³
				Plánovaná	N/A	N/A	5,0	5,0

Zdroj: Monitorovací systém stav k... (přesné datum a zdroj dat: IS Monit, IS MSC, ISOP atd.)

Poznámky:

¹ Cíl stanoven na celé programové období.

² Oficiální statistické výsledky budou dostupné...(konkrétní datum)

³ Uvést konkrétní zdroj výchozí hodnoty (např. dle statistiky ČSÚ apod.)

Informace mohou být mimoto uvedeny v grafické podobě.

Všechny relevantní ukazatele musí být popřípadě rozepsány podle pohlaví. Pokud nejsou údaje dosud k dispozici, je nutno uvést, kdy budou dostupné a kdy je řídicí orgán poskytne Komisi.

è Pokyn č. 8 k názvosloví v tabulce

- V tabulce budou uvedeny informace pro každý měřitelný/ kvantifikovatelný indikátor nastavený na úrovni OP, týkající se cílů a očekávaných výsledků (pro rok n a pro předchozí roky, za něž byla předložena výroční zpráva. Údaje v jednotlivých sloupcích jsou kumulativní. Dosažená hodnota indikátoru se počítá z projektů ve stavu P6 a P4 u nichž byla odevzdána monitorovací zpráva/hlášení o pokroku.
- U každé kategorie (dosažená, plánovaná, výchozí) je třeba vyplnit také sloupec celkem. Zdroj naplňování těchto polí je pro větší srozumitelnost vyznačeno šipkami.
Pole „Dosažená hodnota celkem“ = Dosažená v roce za který je předkládána zpráva (tzn. 2008); obsahuje informaci o dosažené hodnotě indikátoru z projektů ve stavu P6 a P4 u nichž byla odevzdána monitorovací zpráva.
pole „Plánovaná hodnota celkem“ = Cílová hodnota indikátoru na konci období.
pole „Výchozí hodnota celkem“ = Výchozí hodnota na začátku období.
- Pole „Výchozí hodnota roku n“ = Dosažená hodnota v roce n-1 tzn. výchozí hodnoty indikátorů pro rok 2008 odpovídají dosaženým hodnotám v roce 2007.
- Pokud v aktuálním roce nedošlo k naplňování indikátoru, musí být vyplněna hodnota "0", aby tabulka nepůsobila "nedokončeným" dojmem.
- NOK dále doporučuje nezaměňovat uvádění hodnoty „0“ a proškrtnutí (N/A). V případě, že OP nemá nastavené plánované hodnoty ročně, musí být toto pole proškrtnuto (N/A) a situace musí být v poznámce pod tabulkou objasněna. Systém SFC nezná jednoduché proškrtnutí, ale jen symbol N/A.
- Výchozí hodnota indikátoru nemusí být vždy nulová, v takovém případě musí být formou poznámky pod tabulkou uveden rok, ke kterému se hodnota vztahuje. Výchozí stav indikátorů musí být vždy stanoven již při programování jednotlivých OP. Pokud je výchozí stav indikátorů na jiné úrovni než nulové, musí být tento stav objasněn také v kvalitativní analýze (kapitola 2.1.F). V případě aktualizace dat např. vlivem upřesňování metodologie měření dané hodnoty, změnou oficiálních statistik apod. je třeba provedené změny důkladně popsat a zdůvodnit.
- Pod vyplněnou tabulku musí být uveden přesný zdroj a datum generování výstupní sestavy k indikátorům.
- Pro jednotnost výstupních dokumentů NOK doporučuje používat zavedené názvosloví v souladu s informačním systémem MSC2007 a NČI (např. názvy indikátorů).
- NOK doporučuje kódování používat u všech indikátorů zmiňovaných v celé výroční zprávě, tedy i v textu výroční zprávy. Kód indikátoru zaručuje nezaměnitelnost indikátoru a umožňuje rychlou orientaci při vyhledávání a řešení problémů v této oblasti.
- Indikátory Core a Lisabon musejí být jako takové označovány, v případě Core indikátorů musí být použito i jejich platné číslování. K vymezení Core indikátorů a teoretických východisek tvorby indikátorové soustavy jsou směrodatné následující dokumenty:

- Ů Národní číselník indikátorů;
- Ů Working Document No. 2. Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators. European Commission, August 2006;
- Ů Zásady tvorby indikátorů pro monitoring a evaluaci, MMR, RPS, březen 2006.
- Pro zařazení úrovně indikátoru je potřeba uvádět jeho typ (kontext, dopad, výsledek, výstup).
- Ta samá zásada platí i pro měrnou jednotku indikátoru - dle schválené verze indikátorové soustavy.
- Ve sloupci „Zdroj“ NOK doporučuje uvádět zdroj hodnoty indikátoru (např. ČSÚ, Eurostat, monitorovací systém atd.). Tato informace poskytuje přehled, zda je indikátor naplňován přímo od příjemců pomoci jednotlivého OP, nebo zda se jedná o pokrok, na kterém se podílejí i další subjekty (např. jiné OP, či subjekty činné mimo strukturální fondy).
- Dále je na místě uvádět pouze aktuální sloupce, tj. je zbytečné ve výroční zprávě za rok 2008 uvádět prázdné sloupce na rok 2009-2014.⁴ Naopak předchozí sloupec musí být vždy k přehlednosti o pokroku čerpání zachován. Rok 2015 se shoduje s cílovou plánovanou hodnotou, tzn. že je smysluplné, aby hodnota indikátoru pro rok 2015 byla uváděna.

è Pokyn č. 9 k jednotnosti uváděných indikátorů

Indikátory transformované do informačního systému SFC2007 se musí shodovat s těmi, které jsou uvedeny v jednotlivých výročních zprávách. Uvedené indikátory musejí být v obou verzích úplné (viz pokyn č. 7).

è Pokyn č. 10 k auditní stopě indikátorů

- Kódy indikátorů musí být uváděny dle NČI, tak jak byly jednotlivým OP přiděleny správcem indikátorového číselníku. Používat se musí zásadně aktuální překontrolované verze indikátorových soustav, tj. v minulosti často došlo k přečíslování indikátorů a kódy se nemusí vždy shodovat s kódováním v programovém dokumentu. Překontrolovanou indikátorovou soustavu lze vyžádat u NOK⁵.
- Metodický pokyn NOK k NČI a tzv. auditní stopě indikátorů bude vydán na začátku měsíce dubna 2009, tak aby tato informace mohla být zapracována do OP a VZ až za rok následující, tedy 2009. Nový NČI bude předložen také EK.

⁴ Nicméně systém SFC2007 vyžaduje vyplnění všech dalších sloupců, pro 2009-2014 bude vyplněno N/A.

⁵ Viz rejstřík dokumentů MMR.

è Pokyn č. 11 k přehledu vyhlášených výzev

- V rámci vykazování věcného pokroku na úrovni operačního programu NOK doporučuje v této kapitole uvést také přehled vyhlášených výzev v časové posloupnosti (nejlépe formou navržené tabulky).
- K tabulce je nutno uvést, zda ŘO vyhlašuje výzvy jen na evropské zdroje, či na souhrnné veřejné prostředky stejně jako měnový kurz, který byl při přepočtu z Kč na EUR použit.

Pořadí výzvy	Datum vyhlášení	Datum ukončení	Prioritní osa/ oblast/ podoblast podpory	Alokace na výzvu v EUR	Předložené žádosti		Schválené projekty	
					počet	v EUR	počet	v EUR
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
Celkem	---	---	---					

*Výzvy byly vyhlášeny na souhrnné veřejné finanční prostředky.
V tabulce byl použit měnový kurz EUR/ CZK ve výši 26,630.*

2.1.B INFORMACE O FINANČNÍCH ÚDAJÍCH OP

FINANČNÍ ÚDAJE (VŠECHNY ÚDAJE BY MĚLY BÝT UVEDENY V EUR)

Prioritní osy podle zdrojů financování (finanční příspěvek ze SF/ FS a z národních veřejných zdrojů v EUR)

---	Výdaje zaplacené příjemcem zahrnuté v žádostech o platby zaslaných ŘO	Výdaje zaplacené subjektem odpovědným za platby příjemcům = (příslušný příspěvek z veřejných zdrojů)	Celkové platby obdržené od EK
<i>Prioritní osa 1</i>			
Uvedte fond: - Z toho výdaje typu ESF - Z toho výdaje typu ERDF	Pouze ERDF/ESF	Pouze ERDF/ESF	
<i>Prioritní osa 2</i>			
Uvedte fond: - Z toho výdaje typu ESF - Z toho výdaje typu ERDF	Pouze ERDF/ESF	Pouze ERDF/ESF	
<i>Prioritní osa n</i>			
Uvedte fond: - Z toho výdaje typu ESF - Z toho výdaje typu ERDF	Pouze ERDF/ESF	Pouze ERDF/ESF	
Celkový součet			
Úhrn v regionech bez přechodné podpory v celkovém součtu			
Výdaje typu ESF v celkovém součtu, je-li program spolufinancován ERDF ⁽¹⁾			
Výdaje typu ERDF v celkovém součtu, je-li operační program spolufinancován ESF			

⁽¹⁾ Toto políčko se vyplní, je-li OP spolufinancován ERDF nebo ESF, pokud se využívá možnosti stanovené v čl. 34, odst. 2 nařízení 1083/ 2006.

Finanční údaje mohou být mimoto uvedeny rovněž v grafické podobě.

è Pokyn č. 12 k názvosloví v tabulce

- Sloupec "Soukromé výdaje" byl NOK z originální předlohy VZ vyjmut, protože tento údaj je použitelný pouze pro operační programy s uvedením celkových nákladů.
- Sloupec „Příslušný příspěvek z veřejných zdrojů“ byl NOK z originální předlohy VZ vyjmut, protože veškeré informace uvedené v tabulce se vztahují k veřejným zdrojům tj. jde o zdroje evropské a národní veřejné zdroje.
- Pod "Výdaji zaplacené příjemcem zahrnuté v žádostech o platby zaslaných řídicímu orgánu“ NOK doporučuje podle instrukcí PCO vykazovat pouze způsobilé výdaje ve smyslu čl. 56 nařízení 1083/ 2006. NOK doporučuje plnit data z MSC2007 z modulu finanční monitoring programů, ze záložky přehled zdrojů financování, ze sloupce „Žádost – refundace/ standardní“, s identifikátorem platby „Schválená ZS/ŘO“.
- „Výdaje zaplacené subjektem odpovědným za platby příjemcům“ doporučuje NOK plnit z MSC2007 z modulu finanční monitoring programů, ze záložky přehled zdrojů financování, ze sloupce "Skutečnost - refundace/ Standardní - Proplaceno“.
- Sloupec „Celkové platby obdržené od EK“ jsou v MSC2007 v modulu finanční monitoring programů, v záložce přehled zdrojů financování, ve sloupci "Skutečnost - Refundace/ Standardní - Certifikováno".

è Pokyn č. 13 k finančnímu plánu OP

NOK doporučuje v této kapitole uvést finanční plán pro všechny prioritní osy a oblasti podpory OP na celé programové období dle uvedeného vzoru.

Prioritní osa/ oblast podpory	Fond	Podíl na celkové alokaci OP v %	Příspěvek EU v EUR	Veřejné prostředky celkem v EUR
1.				
1.1				
1.2				
2.				
3.1				
3.2				
3.				
Celkem	---			

è Pokyn č. 14 k seznamu zálohových a průběžných plateb

NOK doporučuje v této kapitole – i přes údaje poskytnuté ve finanční tabulce – explicitně uvést seznam zálohových a průběžných plateb, které ŘO od počátku programového období obdržel. Zálohové platby jsou EK vyžadovány také v systému SFC2007, kde je třeba rozpočítat tyto poměrově do prioritních os i přesto, že jsou poskytovány na úrovni celého OP.

è Pokyn č. 15 k naplňování pravidla n+3/ n+2

NOK doporučuje do této kapitoly uvést informaci o stavu naplňování pravidla n+3 (čl. 93 nařízení 1083/ 2006). Tato informace by měla obsahovat popis úsilí ŘO vedoucí k předcházení automatického zrušení závazku stejně jako přehled stavu čerpání

rozpočtových závazku na rok 2007 a rok 2008 kumulativně v následujících čtyřech stavech (viz příložená tabulka), pouze zdroje EU, je vhodné uvést také grafy s predikcí plateb:

- předložené žádosti;
- schválené projekty;
- proplacené prostředky příjemcům;
- certifikované prostředky.

Stav roku	Alokace na rok n		Schválené projekty		Proplacené prostředky příjemcům		Certifikované prostředky	
	a) EUR	b) EUR	%b/a	c) EUR	%c/a	d) EUR	%d/a	
2007								
2008								
2009								
2010								
2011								
2012								
2013								
2014								
2015								
Celkem								

Pod tabulkou musí být uveden měnový kurz, který byl používán.

è Pokyn č. 16 ke křížovému financování

Využívá popř. umožňuje OP křížové financování projektů? Pokud ano, měl by ŘO uvést, do jaké míry, v jakých oblastech a jakým způsobem.

2.1.C INFORMACE O ROZPISU VYUŽITÍ FONDŮ

INFORMACE O ROZPISU VYUŽITÍ FONDŮ

Informace s částí C přílohy II tohoto nařízení:

KUMULATIVNÍ ROZDĚLENÍ ALOKACÍ Z PŘÍSPĚVKU SPOLEČENSTVÍ PODLE KATEGORIÍ VE VÝROČNÍ A ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVĚ O PROVÁDĚNÍ

Referenční číslo EK:.....

Název OP:.....

Datum posledního rozhodnutí Komise týkající se daného OP: .././....

Kombinace kódů témat 1-5

Kód (*) Prioritní téma	Kód (*) Forma financování	Kód (*) Typ území	Kód (*) Hospodářská činnost	Kód (*) Zeměpisná poloha	Částka v EUR	
					Vyčerpáno	Alokace na téma dle OP
Celkem						

(*) Kategorie by měly být kódovány v každém tématu za použití standardní klasifikace (viz Příloha II, část A: kódy podle témat)

Alokace znamená alokovaná částka příspěvku Společenství pro každou kombinaci kategorií.

è Pokyn č. 17 k názvosloví v tabulce

- Tabulka „Informace o rozpisu využití fondů“ je z důvodu četných kombinací kódů velmi komplikovaná a nepřehledná. V současnosti EK zvažuje změnu příslušného nařízení ve smyslu zjednodušení této sestavy. Prozatím NOK tuto tabulku rozšířil a doporučuje do tištěné verze výroční zprávy uvádět a vztahovat kombinaci kódů jen k tématu 1 tj. k tématu „Prioritní téma“.
- Klíčovou informací pro vyplňování "Rozpisu o využití fondů" je zde stav projektů, kterým bylo uděleno "Rozhodnutí o poskytnutí dotace", tj. od stavu P4 a výše.
- Všechny "Kódy prioritních témat" projektů jsou uvedeny v rozsáhlé tabulce 1 „Kódy prioritních témat“ přílohy II, části A, nařízení 1828/ 2006.
- Standardní klasifikace "Forem financování operačních" programů je uvedena v tabulce 2 „Kódy forem financování“ přílohy II, části A, nařízení 1828/ 2006.

- "Typ území" se identifikuje na základě klasifikace v nařízení 1828/ 2006, příloha II, část A, Tabulka 3 „Kódy typu území“. Zde musí ŘO orgán uvést také vlastní použité definice typu území, které se v rámci ČR liší. Nezbytné je zde rozlišení kategorií „Venkovská oblast“ a „Město“ z důvodu existence několika různých metodik používaných pro vymezení venkovského prostoru. Vedle definic OECD, Eurostatu a definice pro využití SF/ FS na úrovni NUTS se v ČR vzhledem k vysokému počtu obcí považuje za venkovské oblasti obyvatelstvo obcí s méně než 2000 obyvateli. Nicméně v zákoně o obcích (128/ 2000 Sb. - §3 odst. (1)) je jako jedna z podmínek pro přiznání statutu města uváděna hranice 3 000 obyvatel. NOK doporučuje řídit se definicí, která je stanovena v OP.
- "Hospodářská činnost" se identifikuje podle nařízení 1828/ 2006, příloha II, část A, tabulka 4 „Kódy hospodářských činností“. Zde EK odkazuje na Statistickou klasifikaci ekonomických činností NACE revize. I když k 1.1.2008 vstoupila v platnost NACE revize 2, NOK v současnosti doporučuje (vzhledem k stavu MSC2007) používat kódy dle nařízení.
- "Zeměpisná poloha" OP se identifikuje podle nařízení 1828/ 2006, příloha II, část A, tabulka 5 „Kódy zeměpisné polohy“. V tištěné⁶ verzi zprávy NOK doporučuje uvádět informaci dle NUTS II.

NÁZORNÝ PŘÍKLAD:

Prioritní téma	Forma financování	Typ území	Hospodářská činnost	Zeměpisná poloha	Dosažená hodnota P4 (v EUR) ⁷	Alokace na téma v OP (v EUR)
16 - Železnice	01 - Nevratná pomoc	01 město	11 - Přeprava	CZ03	0	386 043
23 - Regionální / místní komunikace	01 - Nevratná pomoc	01 město	11 - Přeprava	CZ03	16 000 000	228 868 190
		05 venkovské oblasti				
07 – Investice do podniků	02 – Pomoc	01 město	06 – Nspecifik. výrobní odvětví	CZ02	20 000 000	300 000 000
	03 – Rizikový kapitál		15 – Finanční zprostředkování	CZ03		
			16 – Činnost v obl...	CZ04 CZ05		
Celkem						= Celková alokace na OP, příspěvek EU

⁶ V elektronické podobě bude možné uvádět informaci z datového pole „realizovaná investice dle NUTS III“

⁷ Částky přepočítány kursem ECB leden 2009, 1 EUR = 26,63 Kč

2.1.D INFORMACE O POMOCI PODLE CÍLOVÝCH SKUPIN OP

POMOC PODLE CÍLOVÝCH SKUPIN

U operačních programů spolufinancovaných ESF: informace podle cílových skupin v souladu s přílohou XXIII tohoto nařízení.

U operačního programu spolufinancovaného ERDF: příslušné informace o případných cílových skupinách, odvětvích nebo oblastech, jimž je věnována zvláštní pozornost .

Následující tabulka se týká OP spolufinancovaných ESF:

PŘÍLOHA XXIII ÚDAJE O ÚČASTNÍCÍCH OPERAČNÍCH PROGRAMU ESF PODLE PRIORIT

1. POČET ÚČASTNÍKŮ ZA ROK

- noví účastníci
- odcházející účastníci
- lidé, kteří se operačního programu účastnili již v předchozím roce

2. ROZDĚLENÍ ÚČASTNÍKŮ PODLE POHLAVÍ

3. ROZDĚLENÍ ÚČASTNÍKŮ PODLE POSTAVENÍ NA TRHU PRÁCE

- zaměstnaní (celkový počet zaměstnaných, včetně osob samostatně výdělečně činných)
- osoby samostatně výdělečně činné
- nezaměstnaní (celkový počet nezaměstnaných včetně dlouhodobě nezaměstnaných)
- dlouhodobě nezaměstnaní
- pracovně neaktivní osoby (celkový počet neaktivních osob včetně žáků, studentů, učňů nebo důchodců, osob, které ukončily podnikání, trvale invalidní osoby, osoby pracující v domácnosti a další)
- pracovně neaktivní osoby ve vzdělávání či odborné přípravě (žáci, učni a studenti)

4. ROZDĚLENÍ ÚČASTNÍKŮ PODLE VĚKU

- mladí lidé (15-24 let)
- starší obyvatelstvo (55-64 let)

5. ROZDĚLENÍ ÚČASTNÍKŮ PODLE ZRANITELNÝCH SKUPIN V SOULADU S VNITROSTÁTNÍMI PŘEDPISY

- menšiny
- přistěhovalci
- zdravotně postižení
- jiné znevýhodněné osoby

6. ROZDĚLENÍ ÚČASTNÍKŮ PODLE DOSAŽENÉHO VZDĚLÁNÍ

- základní nebo nižší středoškolské vzdělání (ISCED 1 a 2)
- vyšší středoškolské vzdělání (ISCED 3)
- postsekundární vzdělání nezahrnované do terciálního (ISCED 4)
- terciární vzdělávání (ISCED 5 a 6)

è Pokyn č. 18 k rozlišení mezi cílovou skupinou a příjemci OP

U všech OP NOK doporučuje uvést krátký popis cílových skupin a také příjemců operačního programu.

è Pokyn č. 19 k příloze XXIII nařízení 1828/ 2006

- ESF-OP zde musí uvést přehled účastníků OP dle uvedených šesti kategorií formou indikátorové tabulky.
- Jako dlouhodobě nezaměstnaní jsou podle klasifikace MPSV označeni uchazeči o zaměstnání podle § 24 a následně zákona 435/ 2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, kteří jsou v evidenci déle než šest měsíců u osob do 25 let a déle než 12 měsíců u osob nad 25 let (zdroj NČI, např. indikátor 074106 – Počet podpořených osob – dlouhodobě nezaměstnaní).
- Podle NČI se mezi znevýhodněné osoby řadí 1. migranti, 2. menšiny a 3. zdravotně znevýhodněné osoby. Další– tj. 4. kategorii - tvoří ostatní znevýhodněné skupiny, které nespádají do předchozích tří kategorií. Jedná se tedy o mladistvé s nízkou úrovní kvalifikace nebo bez (ukončeného) formálního vzdělání, osoby po rodičovské dovolené, absolventy škol a také o uchazeče o zaměstnání starší 50 let.
- K jednotlivým kategoriím Mezinárodní standardní klasifikace vzdělávání ISCED se přiřazují následující stádia vzdělání v ČR⁸:

⁸ Ústav pro informace ve vzdělávání - Klasifikace vzdělávacích programů: Uživatelská příručka pro zavádění ISCED 97 v zemích OECD, Vydání 1999: <http://www.uiv.cz/clanek/102/432>.

Kód	Úroveň vzdělání	Typ vzdělání v ČR
0	preprimární vzdělávání	bez vzdělání
1	primární vzdělávání	první stupeň základní školy
2	NIŽŠÍ SEKUNDÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	
2A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání	druhý stupeň základní školy
2B	přípravný stupeň pro pracovní trh	v ČR se tento stupeň nepoužívá
2C	stupeň směřující na pracovní trh	např. zvláštní škola
3	VYŠŠÍ SEKUNDÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ	
3A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání	maturitní zkouška nebo střední odborné učiliště
3B	přípravný stupeň pro pracovní trh	např. konzervatoř (ukončení studia formou absolutoria)
3C	stupeň směřující na pracovní trh	střední odborné učiliště bez maturitní zkoušky
4	POSTSEKUNDÁRNÍ VZDĚLÁVÁNÍ NIŽŠÍ NEŽ TERCIÁRNÍ	
4A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání	nástavbové studium s maturitou – zpravidla po středním odborném učilišti bez maturitní zkoušky
4B	prakticky zaměřené studium	např. pomaturitní jednoleté jazykové školy
5	PRVNÍ STUPEŇ TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ	
5A	stupeň, ze kterého je možné přejít na vyšší vzdělávání	bakalářský či magisterský studijní obor
5B	prakticky zaměřené studium	VOŠ nebo bakalářské programy, které neumožňují přímý přístup k magisterským nebo inženýrským studijním programům
6	DRUHÝ STUPEŇ TERCIÁRNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ POSTGRADUÁLNÍ/ DOKTORANDSKÉ STUDIUM	

è Pokyn č. 20 k OP financovaným z ERDF

- ERDF-OP musí v této kapitole uvést, zda OP provádí investice v jedné ze tří uvedených kategoriích území
- NOK také doporučuje uvést informace o zohlednění těchto regionů v OP
- Vymezení regionů se soustředěnou pomocí státu probíhá dle schválené Strategie regionálního rozvoje ČR na období 2007-2013 v souladu s Usnesením vlády 560 z 17. května 2006. Tyto regiony mají být zvýhodněny ve vybraných prioritách OP:

I. Strukturálně postižené regiony tvoří území okresů:

1. Most, 2. Karviná, 3. Chomutov, 4. Teplice, 5. Ostrava-město, 6. Frýdek-Místek, 7. Nový Jičín, 8. Sokolov.

II. Hospodářsky slabé regiony tvoří území okresů:

1. Hodonín, 2. Znojmo, 3. Třebíč, 4. Bruntál, 5. Opava, 6. Jeseník, 7. Přerov, 8. Šumperk, 9. Svitavy, 10. Louny, 11. území bývalých vojenských újezdů Ralsko a Mladá.

III. Regiony s vysoce nadprůměrnou nezaměstnaností tvoří území

a) okresů

1. Děčín, 2. Ústí nad Labem, 3. Litoměřice

b) obcí s rozšířenou působností

1. Ostrov, 2. Frýdlant, 3. Králíky, 4. Bystřice n. Pernštejnem, 5. Bučovice, 6. Mikulov, 7. Šternberk, 8. Uničov, 9. Kroměříž, 10. Rožnov pod Radhoštěm, 11. Valašské Klobouky.

2.1.E VRÁCENÁ NEBO ZNOVU POUŽITÁ POMOC

VRÁCENÁ NEBO ZNOVU POUŽITÁ POMOC

Informace o využití vrácené nebo znovu použité pomoci po zrušení podpory, jak je uvedeno v čl. 57 a čl. 98 odst. 2 nařízení 1083/ 2006.

è Pokyn č. 21 k vrácené či znovu použité pomoci

V tomto oddíle musí být uvedeno, zda

- došlo k vrácení finančních prostředků příjemci v důsledku porušení pravidla udržitelnosti operací či vlivem nesrovnalostí a
- jakým způsobem byly tyto finanční prostředky použity ve stejném operačním programu a to za dodržení podmínek stanovených v čl. 98 nařízení 1083/ 2006 „Finanční opravy prováděné členskými státy“.

2.1.F KVALITATIVNÍ ANALÝZA

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Analýza dosažených výsledků měřených podle fyzických a finančních ukazatelů, včetně kvalitativní analýzy pokroku dosaženého s ohledem na původně stanovené cíle. Zvláštní pozornost je nutno věnovat přínosu operačního programu k lisabonskému procesu a rovněž jeho přínosu k dosažení cílů uvedených v čl. 9 odst. 3 nařízení 1083/ 2006.

Popřípadě prokázání účinků provádění operačního programu na prosazování rovných příležitostí mužů a žen a popis dohod o partnerství.

U operačních programů spolufinancovaných ESF: informace požadované podle čl. 10 nařízení 1081/ 2006.

è Pokyn č. 22 k reálnému pokroku OP

- Kvalitativní analýza slouží v první řadě k objasnění a zasazení věcného a finančního pokroku do reálných souvislostí, tj. kolik projektových žádostí bylo za rok 2008 schváleno, kolik projektů bylo za rok 2008 realizováno (rok 2008 a kumulativně)? V jaké finanční výši?
- Která prioritní osa OP dosáhla nejvyššího pokroku?
- Dále musí ŘO zdůvodnit, proč čerpá takovým tempem, jakým čerpá, tzn. jaké jsou problémy a rizika čerpání, jaké úspěchy atd.
- Dále se ŘO musí vyjádřit, jakým způsobem dotyčný OP přispívá k naplnění cílů NSRR.

Prioritní osa	Schválené projekty 2008		Ukončené projekty do 2008		% podíl všech ukončených projektů na alokaci
	počet	v EUR	počet	v EUR	
1.					
2.					
3.					
4.					
5.					
Celkem OP					

Schválené projekty se vztahuje na informaci P4.

Informace ukončené projekty se vztahuje na stav P6 a na časový rámec do 31. 12.2008 kumulativně.

Finanční prostředky se musí vztahovat na souhrnné veřejné prostředky, tj. EU a národní zdroje.

Podíl všech ukončených projektů na alokaci se vztahuje na celkovou alokaci, tj. 2007-13.

è Pokyn č. 23 k dodržování horizontálních témat EU

- Dále musí ŘO v tomto oddíle jasně popsat přínos OP k horizontálním cílům EU, tj. jak má OP tyto priority v sobě zakomponovány, jak je jejich reálná aplikace zajištěna a jaké jsou dosavadní úspěchy OP ohledně těchto priorit? Objevují se nějaké překážky v naplňování horizontálních cílů?
- EK velmi oceňuje konkrétní ilustraci vlastních postupů.
- K horizontálním cílům EU se počítají především:
 - ü rovné příležitosti (čl. 16 nařízení 1083/ 2006),
 - ü udržitelný rozvoj (čl. 17 nařízení 1083/ 2006) a také
 - ü principy partnerství (čl. 11 nařízení 1083/ 2006).
- Jedna z hlavních kritických poznámek EK k výročním zprávám českých operačních programů za rok 2007 se týkala skutečnosti, že místo konkrétní interpretace pokroku čerpání se výroční zprávy soustředily na popis struktury dotyčných OP. NOK doporučuje se této chyby ve výroční zprávě za rok 2008 vyvarovat.

è Pokyn č. 24 k příspěvku intervencí OP k cílům Lisabonské strategie

- U operačních programů financovaných z ESF doporučuje NOK v této kapitole uvést jen pokrok naplňování lisabonských indikátorů. Další informace ohledně OP a jeho přínosu k cílům Lisabonské strategie NOK doporučuje uvést do 4. kapitoly „Programy ESF: Soudržnost a zaměření“.
- U operačních programů financovaných z ERDF doporučujeme do této kapitoly uvést jak pokrok naplňování lisabonských indikátorů, tak tabulku poskytující přehled o podílu priorit Lisabonské strategie na prioritách operačního programu (tzv. earmarking) jak v procentech, tak ve finančních částkách.

Prioritní téma	Alokace v EUR 2007-13	Vyčerpáno 2008 v % vzhledem k alokaci 2007-13
Celkem		

Prioritní téma se vztahuje na přílohu IV nařízení 1083/ 2006 „Kategorie výdajů“ (čl. 9 odst. 3 nařízení 1083/ 2006).

Informace „Vyčerpáno“ se vztahuje na stav P6 a jedná se o kumulativní hodnotu do konce roku 2008.

2.2. INFORMACE O SOULADU S PRÁVNÍMI PŘEDPISY SPOLEČENSTVÍ

2.2. INFORMACE O SOULADU S PRÁVNÍMI PŘEDPISY SPOLEČENSTVÍ

Jakékoli závažné problémy týkající se souladu s právními předpisy Společenství, k nimž došlo při provádění operačního programu, a přijatá opatření k jejich řešení.

è Pokyn č. 25 k souladu provádění OP s legislativou EU

- Pokud existují problémy spojené s harmonizací s právními předpisy EU, kterým ŘO čelil, je nutné ve zprávě zmínit a také popsat podniknuté kroky k jejich eliminaci.
- NOK do konce března 2009 připraví jednotnou verzi o stavu legislativy ČR, která bude následně ŘO rozeslána.
- EK klade zejména důraz na soulad s pravidly:
 - ü volné hospodářské soutěže,
 - ü řádného zadávání veřejných zakázek,
 - ü ochrany životního prostředí,
 - ü dodržování rovných příležitostí.

2.3 ZÁVAŽNÉ PROBLÉMY, KTERÉ SE OBJEVILY, A PŘIJATÁ OPATŘENÍ K JEJICH ODSTRANĚNÍ

2.3 ZÁVAŽNÉ PROBLÉMY, KTERÉ SE OBJEVILY, A PŘIJATÁ OPATŘENÍ K JEJICH ODSTRANĚNÍ

Případné závažné problémy, které se objevily při provádění operačního programu, popřípadě včetně shrnutí vážných problémů zjištěných v rámci postupu uvedeného v čl. 62 odst. 1 písm. d) bodu i) nařízení 1083/ 2006, jakož i případná opatření přijatá řídicím orgánem nebo monitorovacím výborem k řešení těchto problémů.

U programů financovaných ESF: jakékoli závažné problémy, které se objevily při provádění akcí a činností podle čl. 10 nařízení 1081/ 2006:

è Pokyn č. 26 k problémům OP

- Zde je třeba uvést problémy zjištěných auditním orgánem v souladu s auditní strategií operačního programu.
- Také by zde měly být uvedeny problémy, které souvisí
 - ü s obecným nastavením řídicích a kontrolních systémů (v souladu s čl. 71 nařízení 1083/ 2006),
 - ü s personálním zajištěním OP,

- s monitorovacím systémem OP,
- s nízkým zájmem potenciálních příjemců finanční podpory (pod 50%) nebo naopak enormním přetlakem zájemců o podpor (o více než 300%).
- V této části VZ je také vhodné uvést statistiku vyřazování projektů, tj. podíl vyřazených projektů na celkovém počtu předložených žádostí o podporu (podle prioritních os a celkem) stejně jako nejčastější důvody vyřazování projektových žádostí z administračního procesu popř. nejčastější nedostatky předložených projektových žádostí (nejlépe formou tabulky). Takto uvedená statistika nesmí postrádat výčet opatření přijatých k předcházení této situace.

2.4 PŘÍPADNÉ ZMĚNY V SOUVISLOSTI S PROVÁDĚNÍM OPERAČNÍHO PROGRAMU

2.4 PŘÍPADNÉ ZMĚNY V SOUVISLOSTI S PROVÁDĚNÍM OPERAČNÍHO PROGRAMU

Popis prvků, které mají přímý dopad na provádění programu, aniž by pramenily přímo z pomoci poskytované v rámci operačního programu (např. legislativní změny nebo neočekávaný sociálně-ekonomický vývoj).

è Pokyn č. 27 k vnějším změnám s dopadem na provádění OP

- Zde je třeba vystihnout veškeré faktory, které se změnily ve vztahu k výchozímu stavu popsaném v OP, a které mají přímý vliv na jeho implementaci.
- Dále je třeba řádně popsat, jaké mají tyto změny vliv na obecné podmínky provádění pomoci.
- Jako konkrétní příklad zde může sloužit výrazné kolísání české měny vůči EUR, zvýšení inflace ČR v ročním měřítku, legislativní změny v ČR, popř. ztížená situace v případě úvěrového krytí příjemců pomoci jako důsledek současné finanční krize.

è Pokyn č. 28 v provádění OP

Ačkoliv tato možnost nevychází z nařízení, NOK řídicím orgánům doporučuje do této kapitoly uvést veškeré změny, které byly v rámci OP provedeny, jako např.

- jakákoliv změna programových dokumentů,
- revize OP,
- realokace finančních prostředků, atd.

2.5. PŘÍPADNÁ PODSTATNÁ ZMĚNA

2.5. PŘÍPADNÁ PODSTATNÁ ZMĚNA PODLE ČL. 57 NAŘÍZENÍ Č. 1083/ 2006

Případy, kdy byla zjištěna podstatná změna podle čl. 57 „Udržitelnost operací“ nařízení 1083/ 2006.

è Pokyn č. 29 k udržitelnosti operací

- Eviduje ŘO problémy spojené s udržitelností operací? V souladu s usnesením Vlády 1302/ 2006 je udržitelnost na zachování investic nebo pracovních míst vytvořených malými a středními podniky zkrácena na tři roky, a to v souladu s čl. 57 nařízení 1083/ 2006.
- NOK v případě problémů s udržitelností operací doporučuje ŘO využít tuto kapitolu jako vhodný prostor k signalizaci potřeby změny v této oblasti.

2.6 DOPLŇKOVOST S JINÝMI NÁSTROJI

2.6 DOPLŇKOVOST S JINÝMI NÁSTROJI

Shrnutí provedených opatření, jimiž se má zajistit odlišení a koordinace pomoci z ERDF, ESF, Fondu soudržnosti, Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského rybářského fondu a zásahy EIB a dalších stávajících finančních nástrojů (čl. 9 odst. 4 nařízení 1083/ 2006).

è Pokyn č. 30 k naplňování synergií

- Doplnkovost OP s jinými nástroji SF/ FS musí být naprogramována již v jednotlivých OP resp. v Národním strategickém referenčním rámci.
- V této kapitole ŘO musí uvést, jak je zajištěno a sledováno naplnění tzv. synergických vazeb mezi jednotlivými operačními programy resp. mezi OP a Programem rozvoje venkova?
- Jsou projekty, které využívají synergických vazeb mezi jednotlivými OP (regionální, tématické, přeshraniční), nějakým způsobem zvýhodňovány – např. vyšším obodováním v rámci hodnotícího procesu?
- Jakým konkrétním problémům OP čelí v rámci naplňování synergických vazeb?

è Pokyn č. 31 k využívání finančních nástrojů EU

Využívá dotyčný OP využívá dalších finančních nástrojů EU (např. JEREMIE či JESSICA) nebo iniciativ EU, příp. EIB (např. JASPERS)?

è Pokyn č. 32 k IPRM pro ROPy a IOP

- Funguje spolupráce v regionech soudržnosti mezi TOP a ROP v oblasti implementace IPRM?
- Jaký je současný stav přípravy a realizace IPRM?
- Jak je nastaven soubor hodnotících kritérií pro výběr projektů, které jsou součástí IPRM?

2.7 OPATŘENÍ K MONITOROVÁNÍ A PRŮBĚŽNÉ EVALUACE

2.7 OPATŘENÍ K MONITOROVÁNÍ

Opatření k monitorování a evaluaci OP přijatá řídicím orgánem nebo monitorovacím výborem, včetně opatření ke shromažďování dat; vzniklé potíže a kroky přijaté k jejich řešení.

è Pokyn č. 33 k monitorování a průběžným evaluacím

- Zde se jedná především o popis opatření k zajištění kvality a efektivity monitorovacího systému, resp. v případě problémů s monitorovacím systémem by zde měl být uveden soupis opatření přijatých nápravě.
- Dále by v této kapitole VZ měl ŘO uvést informace o v roce 2008 provedených evaluačních studiích a způsobu zapracování jejich výsledků do strategie implementace OP.

2.8 PŘÍPADNÁ NÁRODNÍ VÝKONNOSTNÍ REZERVA

2.8 PŘÍPADNÁ NÁRODNÍ VÝKONNOSTNÍ REZERVA

Pouze pro roční prováděcí zprávu předloženou za rok 2010. Informace popsané v čl. 50 nařízení 1083/ 2006.

Tento oddíl není v současné době relevantní.

3. PROVÁDĚNÍ PODLE PRIORITYNÍCH OS

3.1 PRIORITYNÍ OSA 1

3.1.1. DOSAŽENÝ POKROK A JEHO ANALÝZA

3.1.1.a Informace o fyzickém a finančním pokroku prioritní osy

3. PROVÁDĚNÍ PODLE PRIORITYNÍCH OS

3.1 PRIORITYNÍ OSY 1

3.1.1. DOSAŽENÝ POKROK A JEHO ANALÝZA

INFORMACE O VĚCNÉM POKROKU PRIORITYNÍ OSY

V tabulce budou uvedeny informace pro každý měřitelný/ kvantifikovatelný indikátor z úrovně prioritní osy, týkající se cílů a očekávaných výsledků (pro rok n, pro předchozí roky za něž byla předložena výroční zpráva, údaje ve sloupcích jsou kumulativní):

Kód NČI Kód EU/ Lisabon Typ Indikátoru	Název indikátoru	Měrná jednotka	Zdroj	Hodnota	2007	2008	Cílová hodnota 2015	Celkem
511500 Core 39 Výstup	Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) - vybraných měst	počet	Monitorovací systém	Dosažená	5	10	N/A	10
				Výchozí	0	5	N/A	0
				Plánovaná ¹	N/A	N/A	50	50
072300 Lisabon kontext	Obecná míra nezaměstnanosti	%	ČSÚ	Dosažená	6,8	N/A ²	N/A	N/A ²
				Výchozí	8,3 ³	6,8	N/A	8,3 ³
				Plánovaná ¹	N/A	N/A	5,0	5,0

Zdroj: Monitorovací systém stav k ... (přesné datum a zdroj dat: IS Monit, IS MSC, ISOP atd.)

Poznámky:

¹ Cíl stanoven na celé programové období.

² Oficiální statistické výsledky budou dostupné ... (konkrétní datum)

³ Uvést konkrétní zdroj výchozí hodnoty (např. dle statistiky ČSÚ apod.)

Informace mohou být mimoto uvedeny v grafické podobě.

Všechny ukazatele musí být popřípadě rozepsány podle pohlaví. Pokud nejsou údaje dosud k dispozici, je nutno uvést, kdy budou dostupné a kdy je řídicí orgán poskytne Komisi.

Pokyn č. 34 k indikátorové tabulce

Při naplňování této kapitoly potřebnými daty viz postup jako u kapitoly 2.1.A „Informace o věcném pokroku OP“.

3.1.1.B Kvalitativní analýza

KVALITATIVNÍ ANALÝZA

Analýza dosažených výsledků měřených podle fyzických a finančních ukazatelů, včetně kvalitativní analýzy pokroku dosaženého s ohledem na původně stanovené cíle.

Popřípadě prokázání účinků na prosazování rovných příležitostí mužů a žen.

Informace o celkovém podílu alokace na prioritní osu využitém v souladu s čl. 34 odst. 2 nařízení 1083/ 2006. U programů ESF informace požadované v čl. 10 nařízení 1081/ 2006.

Seznam nedokončených operací a časový rozvrh jejich dokončení (tento údaj se týká pouze závěrečné zprávy o provádění OP).

è Pokyn č. 35 ke kvalitativní analýze prioritních os

- Při naplňování této kapitoly potřebnými daty viz postup jako u kapitoly 2.1.F. „Kvalitativní analýza“.
- Jaký je přínos této prioritní osy k naplňování horizontálních témat EU (viz také kapitola 2.1.F)?
- NOK v tomto oddíle také doporučuje uvést tabulku o reálném pokroku prioritní osy včetně interpretace rizik, problémů, úspěchů čerpání (dle následující tabulky - Tabulka 210 je sestava z MSC „MSC210 Údaje o stavu čerpání finančních prostředků“. Ta je pro všechny dostupná v sestavách pro NOK):

Oblast/ podoblast podpory	Celková alokace podpory 2007-2013	Prostředky kryté Rozhodnutím / Smlouvou z alokace 2007-2013	Předložené výdaje z alokace na roky 2007- 2013	Realizované výdaje z alokace na roky 2007- 2013	Proplacené prostředky příjemcům	Prostředky předložené k certifikaci	Certifikované výdaje předložené E
1							
2							
3							
celkem							

Všechny hodnoty v tabulce jsou kumulativní, tj. do 31.12.2008.

è Pokyn č. 36 k vybraným projektům

V této části VZ by neměl chybět popis vybraných charakteristických projektů, které byly již na úrovni jednotlivých prioritních os popř. oblastí podpory úspěšně realizovány. NOK doporučuje uvést alespoň jeden typický projekt na prioritní osu v ideálním rozsahu jedné stránky A4.

3.1.2. ZÁVAŽNÉ PROBLÉMY, KTERÉ SE OBJEVILY, A PŘIJATÁ OPATŘENÍ K JEJICH ODSTRANĚNÍ

3.1.2. ZÁVAŽNÉ PROBLÉMY, KTERÉ SE OBJEVILY, A PŘIJATÁ OPATŘENÍ K JEJICH ODSTRANĚNÍ

Informace o případných závažných problémech, které se objevily při provádění prioritní osy, popřípadě včetně shrnutí vážných problémů zjištěných v rámci postupu uvedeného v čl. 62 odst. 1 písm. d) bodu i) nařízení 1083/ 2006, jakož i případná opatření přijatá řídicím orgánem nebo monitorovacím výborem k jejich řešení.

è Pokyn č. 37 k závažným problémům

Při naplňování této kapitoly potřebnými daty viz postup jako u kapitoly 2.3 „Závažné problémy“.

3.2 PRIORITNÍ OSA 2 AŽ N

3.2 PRIORITNÍ OSA 2

Viz oddíl 3.1

è Pokyn č. 38 k provádění prioritních os 2 až n

Stejná struktura platí pro všechny existující prioritní osy jednotlivých OP a je popsána v kapitole 3.1.

4. PROGRAMY ESF: SOUDRŽNOST A ZAMĚŘENÍ

4. PROGRAMY ESF: SOUDRŽNOST A ZAMĚŘENÍ

U programů ESF:

- popis, jak jsou akce podporované ESF v souladu s akcemi přijatými při plnění Evropské strategie zaměstnanosti v rámci národních programů reforem a národních akčních plánů pro sociální začlenění a jak k nim přispívají;
- popis, jak akce ESF přispívají k provádění doporučení v oblasti zaměstnanosti a cílům Společenství souvisejícím se zaměstnaností v oblasti sociálního začlenění, vzdělávání a odborné přípravy (čl.4 odst. 1 nařízení 1081/ 2006).

è Pokyn č. 39 k přínosu ESF-OP k cílům Lisabonské strategie

- Konkrétní údaje o přínosu OP k naplňování lisabonské strategie bude NOK od ŘO vyžadovat také v rámci sestavování Strategických zpráv v roce 2009 a 2012.
- NOK doporučuje vložit do této kapitoly VZ tabulku poskytující přehled o podílu priorit Lisabonské strategie na prioritách ESF-OP (tzv. earmarking).

Prioritní téma	Alokace v EUR 2007-13	Vyčerpáno 2008 v % vzhledem k alokaci 2007-13
Celkem		

Prioritní téma se vztahuje na přílohu IV nařízení 1083/ 2006 „Kategorie výdajů“ (čl. 9 odst. 3 nařízení 1083/ 2006).

Informace „Vyčerpáno“ se vztahuje na stav P6 a jedná se o kumulativní hodnotu do konce roku 2008.

5. PŘÍPADNÉ PROGRAMY ERDF/ FOND SOUDRŽNOSTI

5. PŘÍPADNÉ PROGRAMY ERDF/ FOND SOUDRŽNOSTI: VELKÉ PROJEKTY (JE-LI POUŽITELNÉ)

Pokrok při provádění velkých projektů.

Pokrok při financování velkých projektů;

Případná změna v orientačním seznamu velkých projektů v operačním programu.

è Pokyn č. 40 k velkým projektům

- Velký projekt definuje čl. 39 nařízení 1083/ 2006 jako výdaje na operaci složenou z řady prací, činností nebo služeb, které jsou určeny k dosažení nedělitelného úkolu přesné hospodářské nebo technické povahy, s jasně určenými cíli, jejíž celkové náklady přesahují 25 milionů EUR v případě životního prostředí a 50 milionů EUR v jiných oblastech.
- V tomto oddíle má uveden seznam velkých projektů, které byly
 - ü předloženy EK ke schválení,
 - ü byly EK schváleny a nacházejí se v realizaci,
 - ü byly úspěšně realizovány,
 - ü indikativní seznam velkých projektů na celé programové období 2007-2013.
- Projekty, které byly EK předloženy ke schválení a které se nacházejí v realizaci by měly být stručně popsány, ŘO musí zároveň ve VZ uvést, jakého pokroku realizace těchto projektů dosáhla.
- Dochází v rámci přípravy velkých projektů k využívání podpory v rámci iniciativy JASPERS?

6. TECHNICKÁ POMOC

6. TECHNICKÁ POMOC

Vysvětlení použití technické pomoci.

Procentní podíl částky, která byla vynaložena v rámci technické pomoci v rámci příspěvku strukturálních fondů přiděleného na operační program.

è Pokyn č. 41 k technické pomoci

V této části výroční zprávy by ŘO měl uvést:

- Jaký procentní podíl finanční alokace na celý OP byl přidělen na technickou pomoc?
- Jaké projekty jsou realizovány v rámci technické pomoci?
- Kolik pracovníků placených z technické pomoci ŘO zaměstnává (přepočteno na plné úvazky)?
- Jakým způsobem bylo zajištěno profesní vzdělávání pracovníků?
- V jaké míře byly vynaloženy finanční prostředky z TP na pořízení a instalaci počítačových systémů a informačních technologií k řízení a monitorování OP?
- Jaké písemné výstupy a v jakém počtu byly ŘO doposud realizovány? ŘO by zde měly uvést seznam doposud vydaných vlastních metodických pokynů OP, odborných studií a analýz, evaluací či dalších strategií.

7. INFORMOVÁNÍ A PUBLICITA

7. INFORMOVÁNÍ A PUBLICITA

Opatření přijatá k poskytování informací a propagaci operačního programu, včetně příkladů osvědčených postupů a vyzdvižení významných událostí;

Ukazatele, a to rovněž ve formě tabulek uvedených v kapitole 3 této přílohy.

è Pokyn č. 42 k informování a publicitě

- Zde musí být uveden seznam akcí uskutečněných v oblasti informování a publicity, které byly za rok 2008 provedeny včetně seznamu jejich cílových skupin příjemců, které se těchto akcí zúčastnily.
- EK velmi vítá příklady uskutečněných projektů.
- Stejně tak EK vítá výčet osvědčených postupů.

8. RŮZNÉ, VÝMĚNA ZKUŠENOSTÍ A OSVĚDČENÉ POSTUPY

Tuto kapitolu navrhl jako doplňující NOK pro oblasti implementace OP, které tématicky nezapadají do žádného z výše uvedených oddílů.

- Jakým způsobem OP řeší problematiku kurzových rozdílů?
- Jakým způsobem ŘO řeší neúměrné naplňování cílů OP (např. speciálními výzvami zaměřenými na plnění programových indikátorů)?

REJSTŘÍK RELEVANTNÍCH DOKUMENTŮ

Dokumenty EU

- Nařízení Evropského Parlamentu a Rady č. 1080/ 2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj a o zrušení nařízení č. 1783/ 1999.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1081/ 2006 ze dne 5. července 2006 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení č. 1784/ 1999.
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1082/ 2006 ze dne 5. července 2006 o evropském seskupení pro územní spolupráci (ESÚS).
- Nařízení Rady č. 1083/ 2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení č. 1260/ 1999.
- Nařízení Rady č. 1084/ 2006 ze dne 11. července 2006 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení č. 1164/ 94.
- Nařízení Komise č. 1828/ 2006 ze dne 8. prosince 2006, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady č. 1083/ 2006 o obecných ustanoveních týkajících se Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti a k nařízení Evropského parlamentu a Rady č. 1080/ 2006 o Evropském fondu pro regionální rozvoj.
- Indicative Guidelines on Evaluation Methods: Monitoring and Evaluation Indicators, Working Document No. 2, European Commission, August 2006.
- Regulation No. 1888/ 2005 of the European Parliament and of the Council of 26 October 2005 amending Regulation No. 1059/ 2003 on the establishment of a common classification of territorial units for statistics (NUTS) by reason of the accession of the Czech Republic, Estonia, Cyprus, Latvia, Lithuania, Hungary, Malta, Poland, Slovenia and Slovakia to the European Union.

Dokumenty MMR

- Národní strategický referenční rámec ČR 2007-2013, MMR, červenec 2007.
- Metodika Monitorování programů strukturálních fondů a Fondu soudržnosti pro programové období 2007-2013, MMR, aktualizovaná verze 2.4 k 1.březnu 2008.
- Metodika finančních toků a kontroly programů spolufinancovaných ze strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a Evropského rybářského fondu na programové období 2007-2013 s platností od 1. června 2008, Ministerstvo financí.
- Metodický pokyn předávání údajů do databáze Evropské Komise SFC2007 (System for Fund Management in the European Community 2007-2013), aktualizovaná verze z 15.10.2008, Odbor správy monitorovacího systému MMR.
- Zásady tvorby indikátorů pro monitoring a evaluaci, Odbor Rámce podpory Společenství MMR, Evaluační jednotka strukturálních fondů, březen 2006.
- Národní číselník indikátorů je vždy ve své aktuální verzi dostupný na vyžádání na emailové adrese nok@mmr.cz

Ostatní dokumenty

- Sdělení Českého statistického úřadu ze dne 18. září 2007 o zavedení Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE),
[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)),
Rev. 2009-01-22.
- Klasifikace ekonomických činností (CZ-NACE) - systematická část,
[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)),
Rev. 2009-01-22.
- Metodická příručka k NACE Rev. 2 (CZ-NACE),
[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)),
Rev. 2008-01-28.
- [Převodník NACE Rev. 1.1 \(OKEČ - první 4 místa\) - NACE Rev. 2 \(CZ-NACE - první 4 místa\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)),
[http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_\(cz_nace\)](http://www.czso.cz/csu/klasifik.nsf/i/klasifikace_ekonomickych_cinnosti_(cz_nace)),
Rev. 2008-01-28.
- Klasifikace vzdělávacích programů: Uživatelská příručka pro zavádění ISCED 97 v zemích OECD, Vydání 1999: <http://www.uiv.cz/clanek/102/432>.
- Národní zpráva o strategiích sociální ochrany a sociálního začleňování na léta 2006-2008, ČR, MPSV, 2006.
- Usnesení vlády ČR č. 560 ze dne 17. května 2006.
- Usnesení Vlády ČR č. 829 ze dne 3. července 2006.
- Usnesení Vlády ČR č. 1302 ze dne 15. listopadu 2006.